

FELVIRADÉK.

FELSŐ-MAGYARORSZÁGI KÖZLÖNY.

Mojelen hetenkint kétszer:

CSÜTÖRTÖKÖN és VASÁRNAP.

Előfizetési díj: egy évre 8 frt. — fél évre 4 frt.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajtonos:

Bánóczy Ferencz.

Szerkesztő- és kiadó-hivatal: Kovácsutca 380. sz. Raddaláz.

Hirdetések díja: 4 hasábos garmond sor 5 krajczár.

Bélyeg díj: minden beigtatás után külön 30 kr.

Nyilttér soronkint 12 kr. o. é.

Előfizetési felhívás

Lapunkra a jövő april hótol kezdve év-
nyegyede előfizetést nyitunk, és pedig

Előfizethetni apriltól — junius végeig 2 frt.

— december „ 6 „

Az előfizetési pénzeket e hó végeig kérjük
beküldetni.

A kiadó hivatal
(Kovács utca 380. sz.)

A Tokaj-Hegyaljának vasúti összeköttetése érdekében.

Azon tudósítás, hogy Waldstein és Schön-
born Grófok egy, Kassát, Ungvár és Munkács-
csal, másrészt pedig Nyiregyházát Munkács-
cson és a Vereckei szoroson keresztül Galli-
cziával összekötő vaspályának előmunkálataira enge-
délyért folyamodtak, élénk részvételt fogadtatott a fel-
vidéki megyékben, melyek eddig csakugyan még csak
tervben sem valának komolyan megemlítve, hogy a ha-
zánkban lassankint gyarapodó vasúti hálózatba bevéte-
senek. — Ennek legfőbb oka talán épen ezen megyék
lakóinak eddigi közönyösségében feküdt, melylyel tulaj-
don érdekeik iránt viseltettek az az hallgattak.

Kedves viszhangra találnak tehát minden honfi szí-
vében, az újabb időkből felmerülő hangok, melyeket a
fenemített vasúti tervezet előidézett, tanúbizonyságot
adva annak, hogy a tevékenység terére lépni, legjobb
akarattalunk. A tervezetnek ne riadjanak azért vissza, ha
tervök csak módosítva vagy talán egyelőre épen nem
fogantatható, mert termékeny mag ez mindig, melyet
nem hiába vetettek, miután vele az eszmecsere lég-
mezejét termékenyítik.

Ily szempontból kiindulva én is kötelességemnek
tartom, szerény véleményemet ezen tárgyban nyilvání-
tani; a szakavatottak az azok, kik vagyonuk és befolyá-
sos állásuk által hivatala vannak a vállalatok élére állani,
azoknak marad szép feladatul, tanulmányozni a legjob-
bat s azt életbe léptetni.

Az eddig nálunk divatban volt vasút építési rend-
szer, reméljük örök nyugalomra tetetett az országos
Gazdasági egyletnek az évi Január 21-én Pesten tartott
közgazdasági szakosztály ülése által, melyben közleke-
dési ügyeink legjelesebb kapacitása Hollán Ernő, a
„Magyarország forgalmi szükségletei“
címmű röpirat nagyérdemű szerzője, és a Pest-Ujpesttel
összekötendő utcai vaspálya legtevékenyebb alapítója,
szakavatott előadásával kitűzte az irányt és rendszert,
mely szerint egyedül lehetséges, hogy hazánk minden
vidéke, a rendes és olcsó forgalom jótéteményében rés-
zesüljön.

Azon rendszer tehát melynek következtében a
részvényesek, csak az állam tetemes subventiójával ké-
pesek pénzüket 5%-ját kikapni, ezentúl lehetlenné vált
minálunk, hol a takarékpénztárak minden koczkáztatás
nélkül pénzükért 9%-lit kapnak, és a Státuspapírok
általában majdnem ugyanannyit jövedelmeznek.

De különben is, mindég udvösebb lesz mireánk,
ha találunk módot, tulajdon erővel alkotni pályákat, me-
lyek jelenlegi ébredező forgalmunknak tökéletesen meg-
felelnek és a beléjük fektetett tőkének is illő kamatját
megadják; mert fölbresztlik azonkívül nemzetünkben a

bizalmat önerőnk iránt, és nem marad majd örökké
puszta szó a költőnek szép mondata:

„Hass, alkoss, gyarapíts, s a haza
fényre derül.“

De hogy visszatérjek eredeti czélomra, a Hegy-
aljának vasúti összeköttetési tervemre, szerény véle-
ményem, hogy a Waldstein-Schönborn-féle
vasúti tervnek egyik főfeladata, egyenes összeköttetésbe
lépni a Kassa-Oderbergi vaspályával — tehát a kül-
földdel.

Nem akarom a Hegyalja jelentőségét kisebbíteni
ha mondom, hogy jelenlegi forgalma nem lenne képes
fedezni azon tőke kamatját, melyet a Nagy-Mihály-
től le Szerencsig építendő kerület igényelne. —
Olyast kívánni annyit jelentene, mint öngyilkosságra
felszólítani a Waldstein-Schönborn-féle vasúti
társaságot, miután az, ez által élete vérért t. i. legnagyobb
hasznát a Tiszai vaspályának Szerencsi pénztárába, még
pedig tulajdon nagy költséggel, kiontaná.

Nézetem szerint a Hegyalja érdekeinek tökéletesen
megfelelne egy oly pálya, melyről a már említett röpirat
69-ik lapján szól jeles honfittársunk Hollán Ernő t. i.
közönséges úton lerakott sinekkel és löerőre.

Ezen rendszer előnye abban létezik, hogy tulajdon
erőnkkel és a legrövidebb idő alatt láthatnók el
hazánkat avval, mire az anyagi téren leginkább szüksége
van t. i. olcsó és rendes szállítási eszközökkel.

Nem kevésbé fontos előnye e rendszernek hogy
szükségtelemmé válik a költség:

1-ör, A mérnöki előleges munkálatok nagyobb
részére.

2-ör, Az útra szükséges földek kisajátítására.

3-ör, Az utak alépítésére és hidakra.

A költségek pedig lennének a következők:

1-ör, A talpfák és vassinek, — és azok letétele.

2-ör, Az állomásokra szükséges helyiségek; —
mire már létező épületek olcsó áron megvehetőek és ke-
vés költséggel e célra alkalmazhatók.

3-ör, Személy és teherszállító kocsik.

4-er, A vontató lovak.

5-er, A forgalmi személyzet és Administratio.

A részvények nagy részére nem is szükséges, hogy
kézpénzben történjék a befizetés, miután az építés —
és forgalomra szükséges és a helyszínen kapható tár-
gyak, részvények befizetésére szolgálhatnak. — Kétsé-
get sem szenved ugyan, hogy az érdekelt városok és
községek áldozatkészségüket anyagszerek önkényes
felajánlata által bebizonyítandják.

Németországban a Köln-Giesseni vasút egyik állo-
mása össze van kötve egy bányával egy ily, közönséges
országúton lerakott vaspálya által, melynek kiállítási
költségei, minden forgalmi eszközökkel együtt mfdkint
csak 63,000 fl. tesznek. — Miután minálunk — a vasat
kivéve — minden egyéb sokkal olcsóbb, bizton lehet
állítani, hogy 50,000 ftba sem kerülne mfdkint Zemp-
lénben egy hasonló vasút.

A szakavatottak dolga leendő ezen terv részletes
és pontos kidolgozása. Zemplénmegyének sok nagybir-
tokú főura pedig élére állván ezen ügynek, remélhető,
hogy a magas kormány engedélyét megnyerendik, miután
ily lövonatu vaspálya által a forgalom az országútjain
egy perczig sem gátoltatnék, maradván mindég annyi
hely az úton, hogy a közönséges kocsik egymásnak ki-
térhessenek, mire különben is ritkábban leendő szükség,
miután az eddigi forgalomnak 2/3 része úgy is a sincs
úton fogna történni és így legfeljebb egy helységről a

másikig maradnának használatban az eddigi magány-
kocsik.

Említést érdemel még itt azon körülmény is, hogy
1-ör, Haldoklásban létező vasgyárainknak, külö-
nösen a Gömörieknek alkalmuk nyílnék tespedőző hely-
zetökből örök időkre kivergődni.

5-ör, A póstai forgalom a kormánynak, mint a
többi vaspályákon, semmibe sem kerülne.

3-ör, Nem szabad felednünk mikép a szorgalmas
Szepesmegye maga egyedül, több bort fogyaszt el mint
általában három más megye együttvéve és így a Hegyalja
érdekében fekszik, hogy a Szepességgel a legrövidebb
úton, tehát Kassán keresztül érintkezzék.

Kassa márczius 20-án 1865.

Ifjabb NOVELLY ANTAL.

Néhány szó a kőolajról (petroleum)

Ezen — csak alig pár éve annyira felkapott —
ugymondhatnók divatba jött — világító anyag, hirtelen
gyűlékonysága miatt oly számos kisebb nagyobb szeren-
csétlenségeknek lett okozója, hogy a krinolinokat vesze-
delmes történetekben sokkal felülmulja. Azonban mind-
kettőnek csak hirneve ijesztő. — A kőolaj ép oly ke-
véssé valami új tárgy, mint a divatos acélabroncsok és
abroncs-szoknyák. Mindkettőnek tulajdonképp csak neve,
ismertetése és terjesztése új. Ázsia több népeinél, vala-
mint a görögöknél, mint világítóanyag már évszázadok
előtt használtattak. A hajdani egyiptomiak halottjaik be-
balzsamozásánál használták; s hogy azon vászon sze-
let, mely a mumia körül csavartatott, kőolajba volt
áztatva, — azt a maiglan is található maradványok
elégge bizonyítják. A Perzsák úgy nevezett öröktüze
sem egyéb, mint földi vagy kőolaj, melynek lángja
előtt a Zoroaster tanát követő földre borul, s benne
istene hatalmát imádja. India egy része is naphtalángban
ég; de az indus e lángok elől, mint az ördög tartózkod-
dóhelyétől fut! — Némely régiségbuvárok szerint, a
régii pogányok oltárain égett örök tüzek nem valának
egyéb, mint a földből előtörő ásványolaj; sőt a mai na-
pigi tiszteletben tartott szent tűz Bakuban, Sirvan tarto-
mányban, ugyancsak a naphtatartalmú földből felszökő
meggyulladt gáz. — Közel Derbenthez is van egy hely,
nem messze a Kaspiengertől, hol egy körülbelül negyed
mérföld területen kőolaj ég. A régieknél a naphta, bitu-
men stb., néven volt ismeretes, a szerint, a mily alakban
megjelent: mi pedig petroleum vagy kőolajnak nevez-
zük; azon időkből templomok s oltárok jelenleg pedig
házaink, s szobáink kivilágítására használtatik — val-
lásos jelentőségét elvesztette, s helyette gazdasági érté-
ket vett fel. A sötét szellemek, melyek hajdan az égő
nyiladékok körül tanyáztak, elhagyák s helyükbe a ké-
nyelem szellemei léptek, és körül lebegnek minden asz-
talt, melyen a szép kőolajlámpák égnek.

A leggazdagabb kőolajforrásokkal bir Ázsia és
Amerika; a kereskedelemre azonban legnagyobb fon-
tossággal birnak Amerika forrásai, nevezetesen az
éjszakamerikai szabad államok — hol néhány év óta
ugynevezett meritő kutakon át hallatlan mennyiségben
nyeretik kőolaj és a világ minden részeibe széthordatik.
Európában is több helyütt találhatik; így például Angol-
honban Coalbroodale mellett van egy jóformán gazdag
tartalmu kőolaj forrás; Olaszthonban Amiano mellett a
Parma hercegségben, Modena és Monte-Chiaroban nem
messze Piacencatol, Svaicban a Lampert forrás mellett,

Galicziának sok helyein és végre Franciaországban Bézie mellett adott és ad a föld gyomra köolajat. A tengeri hajósok gyakran a tenger tükrén is láttak uszkálni köolajt, nevezetesen a Fertök szigetei körül.

Az emberi találatoknál már eszközöket is teremtett, a köolaj azon alkészeteinek eltávolítására, melyek hirtelen fellobbanását okozzák, — fájdalom, kincsszomj és család gyakran megsemmisíti a tudomány legjótékonyabb szüleményeit, — s a forgalomra bocsátott s megtisztított világitó anyag közé köszénolajat vagy naphtát kever. Ez okból köolaj vásárlása s használata alkalmával, következőkre kell szigorún figyelni: A megtisztított köolaj csaknem színtelen és égő tárgy érintésekor nem könnyen gyullad. Miért is, hogy e tulajdonságáról meggyőződünk: egy lapos tálcára köolajat öntünk és égő gyufát viszünk keresztül, szorosán a folyadék színe felett. Ha az olaj kellőleg megtisztítva van, úgy nem fog lángba borulni, sőt ha a maradék égő gyufát belevetjük: percig ég s aztán végkép kialszik.

Minden ásványolaj, mely e kísérletet ki nem állja, mint veszélyes és hamisított, kell hogy lefoglaltassék.

EZREDI ALADÁR.

A vizgyógyászat érdekében.

VII.

(Befejezés.)

Ilyenek általában mindazon elévült (chronicus) bajok, melyek az idegzet működésének lehangoltságánál vagy korlátoltságánál fogva származtak: mindazon elévült bajok, melyek a savós (serös) és rostos (librös) hárfyákoñ náthá, hurut, csusz (rheuma) alakban mutatkoznak — a bőr számtalanféle betegségei — a vérromlottság tünetényei (scrophula, köszvény) a téves gyógyítások eredményei (syphilit és mercur kachexie) az elévült idegbajok, melyek az idegzet rendkívüli ingerültségéből származnak: hysteria, hypochondria, hype-

rästhesia — a göröcsök számtalan nemei — erőttség stb. az elévült gyuladások; köszvénycsomók, csontdagalyatok stb. stb. stb., melyeknek nevét nem tudjuk megmondani mert hiszen a vizgyógyászat egyik főérdeme éppen az hogy meggyógyítja a láthatlan rejtett bajokat is melyek téves meghatározása nem egyszer téves gyógyítást von maga után más gyogyomodornál. Böven igazolja ezen állításunkat a világhírű Priesznitz ezer meg ezer sikeres gyógytetele azon esetekben, midőn oly beteget gyógyított kiknek baját Europa legjelesb orvosai sem tudták meghatározni és gyógyítani.

Mint sok más irányban úgy a vizgyógyásatra nézve is menthellen gyarlósága az emberi nemnek, miszerint mesterséges utakon a föld gyomrában, a sziklák ormain, az őserdők rengetegekben s távol világrészekben keresi s mesterséges módon vegyíteti sok oly baj ellen gyógyszerit, melyekhez a kellő gyógyszert a gondviselés kezünkbe adta a föld majd minden pontján — vagy: mesterséges uton módon keressük a bajt a természet ellenes életmód által s annak orvosságát holott egyszerűen elkerülhetnénk vagy megelőzhetnénk a bajok származását természetes életmódunk s a víz sokoldalú használata által.

Ki ne lenne meggyőződve például hogy a víz a tisztaság s ez egészség fenntartásához oly anyag, melyet kivált a városokban együtt lakó néptömegek nem nélkülözhetnek, a nélkül hogy számtalan oly betegségeknek ne lennének kitéve melyeknek kétségbevonhatlan oka a kellő minőségű s mennyiségű víz hiánya. Százerekre megy Europa fővárosában azon halottak száma, kik a vízhiány áldozatai — és mégis előbbvalónak tartják a művelt népek fővárosai azon fényes épületek s emlékoszlopok felállítását — sőt hamarabb felállítják a nagyszerű kórházakat, mintsem a baj megelőzéséről gondoskodnának, — pedig már nem hiányoznak a dícsérendő példák . . . London városában például — hol a halandóság a hibás építkezés és vízhiány miatt 50 év előtt jelentékenyebb volt mint Europa bármely városában — most miután a közegészségügy más szempontokra nézve is kellően kiterjesztett kisebb mint p. o

hazánk bármely vidékén t. i. a legegészségesebbnek tartott helyeken is, és sokkal kisebb mint városainkban. Városainkban ugyanis 25—28 lélek közül rendszeren elhal évenként 1. míg Londonban csak 42—44 közül 1.

KUBINYI LAJOS.

(Vége köv.)

Szemlefele.

Kassa, márczius 28.

A tavasz immár beköszöntött — a naptárban.

Azt mondják, hogy a tavasz a reménység korszaka, s üdítőbb és életesebb mint az év többi részei.

Meglehet, de ez évben még nem igazolta magát ezen állítás, mert a tél nem akar engedni, dül-fül, fagyaszt, áztat, mintha megakarná változtatni a természet rendjét.

Nem üdülünk, és nem élünk . . .

A tél még mindig rajtunk tartja nyomasztó békóját, s míg azt lerázhatjuk magunkról, addig csakugyan nem táplálhatjuk egyébbel lelkünket, szívünket és fantáziánkat mint remény nyel.

Várjunk tehát, várjuk meg a madarak farsangját, s majd ha ezek édes szerelmet fognak dallani, akkor mi is boldogabbak leszünk — talán!

Veszedelmes idősök!

A merre fordul az ember, mindenütt baj, szükség és elégedetlenség honol.

A földbirtokos nem értékesítheti természetményét mert potom áron sem kell senkinek, s arra a gondolatra jön, hogy az egész világ levegővel él; — a kereskedő végelel adást hirdet, gyári áron alól adja kelméit, meg is veszik, de csak — contóra. — Az ügyvédek keresnek ugyan, de nem pénzt, hanem igazságot, meg is kapják, — s midőn végrehajtásra kerül a dolog, neki mennek az elmarasztalt fél ingóságainak, s mit találnak? — Egy éhez adóst, aki a hét szük esztendő t ábrázolja, s alig várja, hogy az adósok börtönébe kerüljön

TÁRCSA.

— 30 —

A sors tengerén.

1850.

A sors háborgó tengerén
Hánykodik csolnakom,
Kormányrudját a hab miatt
Alig forgathatom.

Alattam mély örvény nyílik,
Fölül sötét vihar,
Nem látom tőle mennyemet
Csilag-lámpáival.

Hiába minden férfias
Elszántság, küzdelem!
Fejemre tornyosúl a vész,
Halált szór ellenem.

Letűnt szerencsém csillaga
Nincs, nincs ezrek közül,
Ki mentésemre jöne az
Elhagytam part felől.

Egy van csak, aki még hívem,
Egy van, ki küzd velem—
Megtelve a vihar dühét
A leghűbb szerelem.

Ott messze a tulpartokon
Hullámfelhőkön át
Látom feltűnni fényben a
Vigasznak angyalát.

Fel újra lankadó erő
S te leghűbb szerelem!
Megtelve a vihar dühét
Fel újra, küzdj velem!

TOMOR.

Éjféli után.

Egy kép a Jangyel forradalomból, — írta

MARGITAY DEZSŐ.

I.

(Folytatás)

— Szabad-e tudnom, hogy miről másról?
— Ön egyik külvárosban egy fiatal emberre bukkant,
— Egy fiatal emberre? — kérde Dorkowiff gyanakvó tekintettel.
— Igen, kinek világos gesztenyeszin fürtjei és kék szemei vannak.

— Nem tagadom.
— Ön kémeikkel fogatá őt körül?
Dorkowiff kimereszté szemeit s így kiálta föl:
— Ah istenem!
— Mi leli őnt?

— Csudálkozom a hercegnő mindentudóságán.
— Azért tévé ezt, mert azt gondolja, hogy az ifju Pusztowojtoff kisasszony állottzetben?
— Hogyan gondolnám azt, midőn, mint éppen most mondá kegyelmes asszonyom, az ifju gesztenyeszin fürtökkel és kék szemekkel bír?

— De hát úgy mért őrizteté őt kémeivel?
— Mert megvagyok győződve, hogy az ifju veszedelmes egyén.

— Úgy el kellene fogatnia!
— Azt még nem tehetem.
— Miért?
— Mert hátha csalódom?

— Nincs-e elég ártatlan börtönökben, kiket alap-talan gyanura fogtak be?
— Más helyzet, más eljárás.
— Mondja ki inkább, hogy ez ifjuval titkos czéljai vannak!

— Meglehet, azonban . . .
— Szabad tudnom a czélt?
— Bocsánat kegyelmes asszonyom, senkivel sem szabad azt közlenem.

— Tehát nem közlé még azt senkivel?
— Egy lélekkel sem.
— Ó fonsége, a nagyherceg sem tud arról semmit?

— Semmit!
— Nos, figyeljen, én közölni fogom önnek e titkos gondolatot, melyet még senkivel sem tudott.

— Az lehetlen!
— Kémeikkel fogatá körül az ifjut, hogy minden lépéséről tudomása legyen; mert reményli hogy lépteire ügyelve, több gyanus személyeknek, sőt talán a titkos kormány valamelyik osztályának is nyomába jö.

A nagyherceg biztosát némává tévé az ámulat.
— Eltaláltam szándékát?
Dorkowiff még mindig néma volt.

— Hanem most már azt is megmondom, hogy ez semmi eredményre nem vezet.

— Miből gyanítja azt kegyelmes asszonyom?

— Abból, hogy az ifju a politikai ügyekben részt nem vesz.

— Meg van e felől győződve kegyelmes asszonyom?

— Teljesen! — És ön?
— Én is teljesen — az ellenkezőről.

— Csalódik.
— Holnap meg fogjuk látni.
— Hogyan?

— Holnap elfogatom őt s hiszem, hogy vallani fog a spanyol csizma első szorítására.

— Akkor is, ha ártatlan?
— Nem, azon esetben nem lesz mit vallania.

— De meg lesz kinezva, sőt hihetőleg nyomorékká is tétetik.

Dorkowiff vállait voná föl.
— Nehány perczel elöbb igen szépen nyilatkozott az ártatlanságot illetőleg.

— Ama szavaim szivemből merítvék, kegyelmes asszonyom, de itt fontos politikai kérdés forog fon, melyet megoldani nem lehet anélkül, hogy amellet néhány ártatlan vére ne folyjon.

— Tehát el van határozva az ifjut elfogatni s vallattatni?

— Kötelesség parancsolja azt.

— Elöbb azt mondá, hogy örömet tenne nekem valamely szolgálatot; ime, itt az idő! bocsássa kedvomért szabadon az ifjut. Engedje megmenetnem a kinzástól őt, ki meggyőződésem lántoríthatlan hitem, tudomásom szerint ártatlan.

— Sajnálom, hercegnő, e kérését nem vagyok képes teljesíteni.

— Nem?
— Nem; még akkor sem, ha különben hajlandó volnék is azt tenni.

— Miért nem?
— Mert már bejelentém őt véleményemmel egyetemben.

— Igaza van: Ez esetben már nem bocsáthatja szabadon. De nyulhatnánk-e hadi cselhez? hisz ez nem vétek, kivált ha az az ártatlanság védelmére történik!

— Minő hadi csel gondol kegyelmes asszonyom?
— Ha például megvesztegetnök ön kémeit, kik aztán őt eltűnni engednék.

— Így én kimaradnék a játékból!
— Mennyire volna szükségünk kémeinek megvesztegetésére?

Dorkowiff elmosolyodék.
— Kegyelmes asszonyom ez esetben nincs pénz, melylyel egy orosz kémet megvesztegetni lehessen.

— Hogyan? Mit ért az alatt?
— Ők tudják, hogy a rájuk bizottokról életökkel felelősök.

— De még is 10—20 ezer rubel például elég nagy összeg, hogy egy orosz kém megrészegüljön láttára?

— de ó fátum, megkegyelmeznek neki, mert a hitelező nem fizet... az orvosok is contóra küldik el betegeiket az örökkévalóságba, s ezek legboldogabbak, mert könnyen lerázzák földi bilincseiket.

De félre sötét kép, ... ne zúgolódjunk... türelmünk inkább, hisz a türelem rózsát terem, melyet nem fagyaszthat le a zordon tél, mert a szív melege laplálja, s nem téphet le hitvány kéz, mert a tiszta öntudat őrzi...

Szórakozzunk... nézzünk a színházba, hol a száz-ezer frankokat csak úgy tolják egymásra az arczátlánok.

Sok rossz francia darabot láttunk már, de hitványúságra s ürességre nézve Augier „Az arczátlánok” című színműve valamennyi közt igen elől áll. Mindig a becsületességet emlegetik benne, a mivel természetesen legkevésbé bírnak, mert alig van két tiszta jellem az egész darabban. — Egyébként meséje a francia életből van merítve, s lehet, hogy Párisban tetszenek az arczátlánok, de nálunk nincs semmi érdeke, mert ami arczátlánaiak egészen más fajta emberek; ezek nem vivnak, de orozva gyilkolnak; s nem tolják félre a százezer frankos tárczákat, sőt inkább sokkal kevesebbet is legyőzik büszkeségüket... s áruba bocsátják lelkiismeretüket.

Az arczátlánok bemutatása tehát nem nagy mulatságot szerzett a közönségnek, mert azok igen gyakran láthatók ingyen is; — hanem annál nagyobb valószínűsége van, ha Fűredi Mihály a magyar dalnok-király jutalomjátékán, ki a Szevillai borbély, Borgia Lucretia, s Rigolettóból énekelt és Bánkban gyönyörű borsalával búcsuzott el a közönségtől; oly szépen, lelkesen s meghatóan énekelt különösen e borsalát Fűredi, hogy ismételnie kellett s a taps, éljenzés és kihívásnak vége hosszáig alig volt.

Vajjon fogjuk-e még látni Fűredit a kassai színpadon s lesz-e hamar ki a magyar népszínművekben helyét pótolni fogja?

A francia senatusban, egy szónok megható szin-

nel esetelle azon csapást, melyet Napoleon császár halála hozna a nemzetre, mert mint mondá nem volna méltó utódja. Erre egy tábornok így válaszolt: Igaz, hogy a császár halála megrendítené a francia nemzetet, de nem szabadna esüggednünk, mert itt van az örökös, a kinek jövőjétől annyi jót és szépet várhatunk, hogy, amitől az Isten ovjon, ha a császár meghalna, azonnal azt kellene kiáltanunk: Meghalt a császár, éljen a császár.

Sajnáljuk, hogy a mi dalnok-királyunknak, nincs egy oly örököse a kire habér koronáját hagyhatná s kire mi is azt mondhatnók, meghalt Fűredi éljen Fűredi.

Különbön éltesse Isten a derék művészt, ki még mindig képes népdalainknak dicsőséget szerezni.

Mi pedig türjük a tél szeszélyeit s várjuk a tavaszt. — r. —

Ujdonságok.

† Báró Schell — Banschlott Rudolfné született Gf. Dessewffy Aloizia f. hó 24-kén, virágzó élté 29-ik évében 45 napig tartó forró hagymázban elhunyt. A köztiszteletben álló főrangú hölgy halálát férje és négy kiskoru gyermekei kívül is igen sokan fáljalják. Áldás legyen hamvai fölött!

* Az helybeli lövész-egylet ma (vasárnap) fogja tartani közgyűlését a városházánál. Figyelmeztetjük rá a t. egyleti tagokat.

* Többen szüntelenül tavasz után sohajtoztunk, de most senkinek nem jut eszébe a szép tavaszt üdvözölni és a jámbor poeták igazi zavarba jöhetnének ha szerény ibolyákról, madárcsevegésről, forró napsugárról kellene énekelniök. Tavasz kezdete óta ugyanis nálunk oly nagy hideg és fagy uralkodik aminő Siberiába is beillenek. A. hideg. 9° R. szerint.

* Miskolczon a Rónay-pár holnap kezdi meg vendégszereplését s következő darabokban fog fellépni: Essex gróf, Végrendelet, Montjoy, Szövetségese, Fekete orvos, A király házasság. Reméljük, hogy a jeles

művészpár szívesen látott vendége lesz a miskolczi lelkes színházi közönségnek.

* Sárosban a megyei gazdasági egylet újjalakítását tervezik, s e végből már a napokban összejönne a földbirtokos, — illetőleg földész-osztály — tanácskozásra.

* Unghegye felvidékéről szomorú színnel festik az ottani inséget — a lelkes kis Unghegy jobbmódszerű részre mindent elkövet ugyan — hogy felvidéki testvéreink némileg segítsen; de a szegénység és pénztelenség oly általános azon a vidéken, hogy ha csak a szomszéd megyék nem adakoznak az ottani inségesek felségelésére — maholnap az éhenhalással fognak küzdeni.

* Vincze, a sokoldalú jeles színész, holnap vasárnap veszi ki jutalomjátékát. Nem tudjuk operista, operette énekes, vagy drámai színésznek nevezzük-e Vinczét, de annyi igaz, hogy mindenben jól megfelel szerepének. Ajánljuk ennél fogva jutalomjátékát a színházi közönség szíves figyelmébe s teljes pártfogásába.

— A napokban Gesztessy Etelka jutalomjátékául adatik „A nagyanya” legújabb színmű 5 felvonásban. Ezen előadásra annál is inkább felhívjuk a t. közönség figyelmét, mert míg egy részről a darab oly érdekes, hogy Pesten folyvást zsufolt házakat csinál; más részt az is igen óhajtható: hogy a közönség az oly tagokat, kiknél a hivatás és tehetség jelei biztos jövőről kezeskednek, elismerése és méltánylata által lankadatlan igyekezetre és haladásra ösztönözze. — A nagyanya nem fog többé előadatni ezen színidény alatt; — hármass érdek a megjelenésre.

* Lukácsy Sándor a „Népkertész” című lap szerkesztője, hogy a hazai kertipart gyakorlati uton is előmozdítsa, Angolországból bozatott első jelességű vetemény magvakat, és azokat a nála (Rákos-Palotán vasút és posta állomás) megrendelőknél az ár után vételeivel elszállítatja a látható jutányos áron. Borsó 20 válfajban fontja 30—50 kr. Káposzta 17 válfajban latja 10—12 kr. Karalábe 2 válfajban latja 8 kr. Kelkaposzta 2 válfajban latja 10—12 kr. Rózsakel 15 kr. Saláta 3

— Monte Christo minden kincse, melyet Dumas oly mesésen ír le, sem képes azt tenni.

— Uram! pedig ez ifjut minden áron el kell vonnom kinczései elől. — Érti-e: bármí áron! — kiáltott a hercegnő ingerülten.

— Tehát elannyira érdeklí sorsa a hercegnőt?

— Igen.

— Ezt nem gyanítottam.

— Figyeljen reá mit mondani fogok.

Dorkowiff ujjal megthajtá magát.

— En ez ifjuval Lembergben ösmerkedém meg; ő higgadt vérű, ki a politikával nem sokat gondol, de azért eléggé esinos, hogy egy alig huszonhárom éves nő szeméi elől föltünjék. — monda Lujzinka, szavainál mélyen elpirulva.

Dorkowiff látta, vagy inkább sejté ezt s földre szegzé tekintetét; mert van valami feszélyes és kellemetlen abban egy magas rangú és különben büszke nőt arczán szégyen pírallátni.

— En észre vettem őt; — folytatá a hercegnő némi szünet után. — S hogy ő sem azon szemekkel tekint reám, mint bármely más nőre, azt Varsóba lett jövelele tanusítja.

Dorkowiff hosszasan sohajtott.

— Most már látja, hogy minden áron meg kell szabadítanom őt; mert nem engedhetem, hogy a kinczások alatt valami olyast mondjon a mi nem tartozik a politikai vallatás bírák és a kárörvendő közönségre.

Vég szavainál ismét és még sötétebb pír futá át arczeit; érzé, hogy nagyon is sokat mondott maga meg-alacsonyítására e férfi elől.

Dorkowiffot azonban fájdalmasan lepé meg ez ön-alázó vallomás; ő azon egyének közé tartozott, kik nem szeretnek az élet kulissái mögé tekinteni s kik különösen föllebbvalóikat mindenkor csak azon nimbuskörben kívánják látni, melyet születés és gazdagság von köréjük.

Mélyen sohajtott tehát újjal föl s az igaz részvét hangján viszonzá:

— Sajnálom hogy jelentést tevék. — Ha csak egy belüt tudtam volna is e körülményekből...! De most már nem vagyok többé akaratomnak ura.

— Még most sem áll el előbbi szándokától?

— Semmit sem tehetek, kegyelmes asszonyom!

— Gondolja csak meg. Hátha én ezért egy fontos viszonsgálátot tehetnék?

Dorkowiff gondolkozva veté reá tekintetét.

— És mi lehetne-e viszonsgálát?

— Ha például kijelölhetném önnek a helyet, hol holnap estve Pusztovojtiff barátival össze jövend?

A biztos kétkedőleg néze föl s utóbb szilárd hangon viszonzá:

— De, hiszen ezt nem tudná tenni, hercegnő!

— Bizza csak reám! Néhány másod percczel előbb nem minden alap nélkül mondá, hogy mindentudó vagyok.

— Igaz, mind igaz. De e boszorkány mesterekről valamit kitudni! ahoz több kívántatik a mindentudásnál.

— Nos, akarja az összejövetel helyét fölfödözni?

— Természetesen!

— És hogyan fogja azt tenni?

— Nem tudom, s az igazat megvallva, magam is kétkedem a sikerben.

— És még sem akarja használni ajánlatomat, mely legegyszerűbb utmutató leendne czélja elérésére?

— Mindent föl akarok használni, de az ár, melyet közleményének szabott, kissé drága.

— Drága? Hiszen én oly dolgok közlését ígérem önnek egy minden politikai büntől tiszta egyén megmentéseért, mely hihetőleg nagyon is fontos a lengyel-orosz kérdésre nézve.

Dorkowiff gondolkozott.

— Azonban ez alku könnyen jó hitelembe kerülne.

— Semmi esetre sem! ön egy oly fölfödözést teend, mely ezek vérért s milliókat mentend meg. Aztán a legrosszabb esetben is, hány fogoly szabadult már meg kezeik közül, okai-e ennek a hatóságok?

— Nem, bizonytal nem! — mormogá a nagyherczeg biztosan.

— Nos, határozzon tehát s e határozatnál vegye figyelembe kérelmemet is.

Egy percnyi csend állott be; a hercegnő feszült várakozással tekinté a biztos arczába, mely a habozás és bizonytalanság tükre volt.

Végre föllállott Dorkowiff és szólt:

— Kegyelmes asszonyom! határoztam. Nem tudom, jól teszek-e? de mindegy: megszerítem az ifjut, ha viszont megkaptam az összeszküvök gyűlhelyének biztos kimutatását.

— Azt kívánja, hogy én tegyem az elsőlépést?

— Különbben nem lehetne alkunkból semmi.

— Jól van. En bizom adandó becsület szavában.

— Ime becsületszavamat adom, hogy eleget teszek kötelességemnek!

— A gyűlhely van a Hét választó utca 17. szám alatt.

Dorkowiff följegyzé a nevet s számot.

— Minden renden van-e kegyelmes asszonyom?

— Igen.

— En tehát sietek a foglyot kihozni kémeim közül.

— Megálljon Dorkowiff! szólt a hercegnő a távozni akaróhoz.

— Parancsol még valamit kegyelmes asszonyom?

— Vegye e bankáromhoz tízezer rubelről szóló utalványt; hihetőleg lesz szüksége pénzre az ifju megszabadításánál.

A biztos némán vevé magához a nyujtott utalványt s miután mélyen meghajtva üdvözlé a hercegnőt, sietve hagyá oda a termet.

Még alig hangzottak el léptei az ajtó előtt, elhagyá a hercegnő fauteuillejét, néhány ingerültségre mutató lépést tón a teremben föl s alá, aztán megállva hirtelen felkiáltott:

— Nagyon drága volt! De hijában! meg kelle őt mentenem.

Később íróasztalához lépett s ott egy lap papírra e szavakat jegyzé föl.

„Örkődjék! nyomdokában vannak.”

A lapot levél alakba hajtva, bezará.

Utóbb mindezt végezve újra csöngetett s meghagyá, hogy Bresch urat vezessék elő.

Parancsa néhány pillanat alatt teljesítve lön.

— Ügyész ur! mindenk elől Pusztay urhoz menend, hogy e levelkét neki személyesen átadja.

— De ha nem volna honn?

— Bevárja míg megérkezik: de minden esetre személyesen nyujtandja azt át.

Bresch meghajtá magát.

— Midőn ezt elvágá a rendőr hivatalba menend s utlevelet fog kérni maga számára kérni.

— Talán el kell utaznom? kérdé az ügyész kelle-mellenül lepetve meg.

— Nem, de az utlevélre szükségünk leend.

Ugy egy incognitó van szóban? gondolá Bresch magában.

— Továbbá az utlevelet hozzám hozandja..

— Igen is kegyeimes asszonyom.

— Végre minden lehető el fog követni, hogy Sienawszky Amadé gróf a kalandosok holnap estve tartandó gyűlésén jelen legyen.

— Azonban, kegyelmes asszonyom, mint már volt szerencsém jelenteni, a grófnak a Zamoiszky palotában lesz találkája? Azon fölül épen nem is szenvedheti a kalandosokat, kiket megvet és gyűlöl.

— El kell hitetni a gróffal, hogy ez összejövetel politikai természetű bir.

— Amint parancsolja kegyelmes asszonyom, de a találka a Zamoiszky palotában?

— Ott nem lesz gyűlés holnap estve.

Az elfogadásnak vége lön; Bresch meghajtá magát a mint jött csöndesen és szerényen távozott az olvasótéremből.

A hercegnő egy fali tükör elé lépett s miközben egyik megbomlott fürtjét megigazítá, így sohajtott föl:

— Oh bizonytal nehéz földadat egy gyöngé nőnek több fontos ügyei rendezése mellett két férfit hajlama ellenében vezérteni! — Szegény Olivér! ha tudná; ha sejténé, mi vár reá, én szeretem igen, igen forrón szeretem őt sutlogá odább mosolygva — de téllenségét, pulyaságát ki nem állhatom.

— És Amadé e heves vérű férfi ki lelkesültségében oly könnyen veszélybe dönthetné magát, ha egy gyöngé nő nem örködnék felette ha egy gyöngekar nem védné: a balsors villámai ellen őt az erőset!... Ah! ő veszélyes, földtte veszélyes reám nézve; csak távol tőle tudok gondolkozni fejemmel; vele szemben megsemmisülök s epártuló szív vágy, epedésben olvad el.

(Vége köv.)

váljában latja 10—20 kr. Vörös czékla legjelesb uj latja 10 kr. Murok répa korai s kései jeles, latja 5 kr. Vörshagyma 7 váljában latja 12—15 kr. Répa savanyitani való 2 váljában 6—8 kr. Összeállítás kisebb nagyobb gyűjtemények 1—2 ft 50 kr. és legnagyobb 5 ft. Nevezett szerkesztő ur jelenleg a „gyakorlati kert ipar egyesület alakításával foglalkozik, melynek alapszabályait lapja 5. számában közölte, és az azt kívánóknak megküldi; valóban kívánatos ezen gyakorlati irányu egyesület minél szélesb mérvbeni elterjedése, hol tények s munkás kezek — és nem üres szavak álljanak készen hazai eme iparunk előmozdítására.

— S. A. Ujhelyben legközelebb vasuti bizottmány alakult, mely földatul tüzi ki magának, a Szerencs-Liszka-Patak-Ujhely-galiciai vasutvonal létesítését minden tőle kitelhető erőlyvel és áldozattal előmozdítani. E bizottmány a döntő percben 50 tagra fog szaporodni és felsőbb helyre folyamodni, hogy az említett vonalon az előmunkálatokat saját költségén eszközölhesse. Ideiglenes elnökeül e bizottmánynak, Éwa András, választott meg.

Vegyes hírek.

— Dante születésének Florenczben májusban tartandó hatszázados ünnepélyén a rendezők a magyar akadémiát is képviselve óhajtanák látni; mire nézve Lukács Móriscz tiszt. tag fog felkérteni. Azt is óhajtják, hogy az ez alkalommal kiadandó albuma magyar munka is menjen, különösen Arany Jánostól. Az akadémia elhatározta, hogy e költőnk Danteról szóló költeményét külön lapon kinyomatva küldi meg a Dante-album számára

— Egy német nemes. Egy pomerániai ősnemesnek faluja templomában a többivel együtt ezt kellett volna énekelni: „Ur Isten ott fenn az egekben, ki mindnyájunkat egyenlővé tesztesz“ stb. Ezen annyira fölindult, hogy hangosan mondá szomszédjának: „Az nem lehet, ezt a nemesség meg nem engedheti.“

— Mathieu de la Drome, a híres francia időjós, meghalt.

* A Gróf Teleky féle 100 arany drámai jutalmat Sziglietti Ede „A fény árnyai“ című szomorujátéka nyerte el. A pályaművek közül dícséretre méltónak a „Heródes“ című szomorujáték találtatott.

— Az 1848—50 évbeli követelések a cs. hadsereg részére lett szolgálmányokért, mint egy bécsi

felhivatalos lap írja, Ő Felsége meghagyásából még a jelen év folytán teljesen kielégítendő.

— A debreczen-marmaros-szigeti vasut érdekében röpirat jelent meg Bécsben német nyelven, következő czimvel: „A debreczen-marmaros-szigethi gőzmozdony-vasut, vagyis Magyarország leggazdagabb sóbányáinak összeköttetése a tiszai pályával.“ Aröpirathoz vasuti térkép is vsn mellékelve.

— A „Hungária“ elnökévé, a betegeskedése miatt lemondott b. Walterskirchen helyébe, gr. Zichy Nándor választatott.

Irodalom.

— Beküldetett szerkesztőségünkhez: Szébb jövőnk kulcsa“ írta Besze János az 1861. országgyűlés volt esztergomi népképviselője. Pesten 1863. Nyomatott Pollák testvéreknél. A beküldésért köszönettel tartozunk, de minthogy e röpirat politikai színészeti, lapunkban nem ismertethetjük.

— A „Magyar Sajtó“ szerkesztését a jövő évnegyedben Hajnik Károly veszi át, s ezentúl csak kétszer fog megjelenni hetenkint. Sajnáljuk, hogy ezen derék napilap, melyet Pákh Albert és Greguss Ágost oly kitünően szerkesztettek — hetilappá alakul. Előfizetési ára a jövő évnegyedre 2 f. 50 kr.

Színház.

—x— Szerdán márcz. 22-én. Az arczatlanok színmű 5 felv. Augier után francziából Feleki Miklós. E színmű nem azon franczia darabok közül való, mely nálunk a részvétet és tetszést képes lenne előidezni. Van ugyan sikerült jelenetei és találé köny fogásai, de az egész nem bír a színmű valódi jellegével, mely a türelmes hallgató elé egy következetes és bevezett mű egészet állitana elő. A közönség hideg közönyösséggel távozott mit némileg a játszó személyzet egy részének késztetlensége is okozott; másrésze azonban teljesen kielégítette a várakozást. Kis közönség.

Csütörtökön márcz. 23-án. Füredi Mihály utolsó fellépte és jutalomjátékául Nagy operai egyveleg négy szakaszban. Első szakasz: „Sevillai borbély“ azimű operából Figaro magánydala éneklé a vendégművész, 2) „Spanyol cigánytánc“ lejté Mallosi Luiza. 3) Magánydal Borgia Lucretiából éneklé Füredi.

Második szakasz: „Egy szoba két ágygyal“, bohózat 1 felv. Harmadik szakasz: Rigolotto című operának 3. felvonása. Negyedik szakasz: Bankbánból nagy magánydal, karkisréttel éneklé Füredi. A szépszámú közönség növekedő lelkesedéssel fogadta a veterán művészt, mely lelkesedés különösen a negyedik szakaszban a híres borsdal éneklésekor tört ki leginkább. A meghattóság általános volt, s a közönség még sokáig kedvesen fog mindenkor ezen élvezetes estére visszaemlékezni. — Malossi Luiza táncza ma is tetszett. Az adott bohózat nem szinpadra való és azért nem is tartjuk érdemesnek arról bővebben szólni. Szereplői pontosan megfeleltek.

Pénteken márczius 24. Viola, eredeti népszínmű 5 felv. Rónai (Viola), Rónainé (Violáné) Baloghné és Balogh György (Peti) különösen kiemelendők jeles játékkal. Balogh György igazi cigány volt és igyekezéteinek szép jelét adá. Csak Marquis et Vicomtekat ne adna soha, mert ehez sem tartása sem járása nincs. A többiek is megfeleltek szereplőknek. Kis közönség. Kérjük egyuttal a t. igazgatóságot, ügyeltetne jobban a kivilágításra, mert 9—10 óra felé rendszeren a lámpák már egymásután kialusznak, mi nem valami kellemes a közönség látszereire nézve.

GAZDASÁG és ÜZLET.

Kassa, márczius 25. Időjárásunk folyvást télies, 22, 9° R. volt a hideg, tegnap valamivel lágyult, éjel ismét kemény fagy, ma borult zordon idő; a hó mely a napokban esett nem olvadhat. — A kereskedés nem élénkül az életnek semmi ára, a szerdai hétivásáron következő piaci árak voltak. Buza köblönkint 4 f. 40 kr, 5 ft. Rozs 2 f. 40—80. Árpa 2 f. 20—30. Tengeri 2 f. 40—80 zab 1 f. 40. Burgonya 1 f. 60. kr. vaj itczénként 50—56 kr. szesz 16 kr. — A barom vásár igen keresetlen volt.

Ungvár, márczius 24. József napja kiállhatatlan hideggel köszöntött be, s folyvást tartja magát. Országos vásárunk igen néptelen volt. Az élet ára köblönkint. — Buza 4 frt. — 4 f. 40 — Rozs 2 f. 20 — 60 Tengeri 2 f. 40. Árpa 2 f. — 2 f. 20 kr. Zab 1 f. 20 Burgonya 1 f. 80. Szesz itczénként 16 kr.— Baronvásár a marhavész miatt nem tartatott.

Magán hirdetések.

Eladó birtok.

Abaujme gyében a szikszói vasuti állomás közelében egy — mintegy 200 holdat tevő nemesi birtok szabad kézből azonnal eladó, vagy egy jó helyzetű Kassai házért megcserélhető. Bővebb felvilágosítás a Felvidék szerkesztési irodájában nyerhető. 1—3.

Birtok-eladás.

Gömörme gyében Rimaszombathoz félóránnyira fekvő jánosi községben 230 holdnyi birtok szép uri lakkal, gazdasági épületekkel, malom- s regáléval, — továbbá Jánositól félóránnyira fekvő Feled

községben szintén 330 holdnyi birtok lakkházzal, gazdasági épületekkel s regáléval együtt szabad kézből örök áron eladó. Ez iránt bővebben értekezhetni Krasznik-Vajdán Szentimrey Bertalan-nál, utolsó posta Szepsi.

ajánl
Quirsfeld Károly
Kassán.

EGRI VERES BOR

első kézből 300 akó, és pedig 1862-ki és 1863-ki termés, Egernek a legjobb bort termő **sík-hegy és Eged szőlőhegyeiről**

1862-ki 200 akó, akója 12 forint
1863-ki 100 „ „ 9 frt, 40 kr.

Az összes mennyiség egyszerrei megvételénél, akója 10 forintért megkapható. Mustra-bor a Felvidék szerkesztési irodájában van letéve.

Bérmentes levelek Egerbe küldendők a káptalan udvarba.

Sperling Ferencz.

Werfer Károly könyvnyomdája Kassán.

Végképeni eladás!!!

Fekete selyem szövetek, tavaszi és nyári kendők mindenféle ruha kelmék szines kartonok, szalagok csipkék s más használható apróságok igen olcsó áron kaphatók

Zemanyi Rezsónél,
a színházzal szemközt.

Magyar házi nőknek.

Épen most jelent meg

WERFER KÁROLY,

könyv-, mű- és hangjegyekereskedésében Kassán főutca 342. szám alatt a ferencsek egyháza mellett kapható:

A valódi szakácsság,

vagy: legujabb alapos és teljes

PESTI SZAKÁCSKÖNYV.

Hatodik bővített és javított kiadás 8. réf, 391. lap. Izletesen bekötve ékes borítékban. Ára 1 ft. 70 kr.

Ugyszinte a fent nevezett könyvkereskedésében kapható:

„Nincs többé köszvény!“

Utbaigazítás a köszvény- és csúz előállásánál, valamint azoknak gyógyításánál általában. Dr. Dietrich V.-tól. **Tizenegyedik kiadás.** Füzve 1865. ára 48 o. é. kr.

Dr. Dietrich csúz- és köszvénytapasz segít mindenkor, akár elavult a baj akár nem. — Ezen kiváltképen jeles tapasztalás Magyarországon egyedüli lerakata **Werfer Károly** könyv-, mű- és hangjegyekereskedésében, főutca 342. sz. a a ferencsek egyháza mellett, hol is beküldés mellett vagy **posta után vétellel 2 o. é. frtért** kapható.